

Uusimaa

Helsingin sk	6 kk	Loviisan sk	6 kk
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+
Työttömyys	+	Työttömyys	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	Osaavan työvoiman saatavuus	-

Raaseporin sk	6 kk	Porvoon sk	6 kk
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+
Työttömyys	+	Työttömyys	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	Osaavan työvoiman saatavuus	-

Uudellamaalla asui vuoden 2018 kesäkuun lopussa 1 665 532 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta väestö kasvoi 15 705 henkilöllä. Vuoden 2018 kesäkuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 80 207 ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 9,4 %.

Uusimaa	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	++	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	-	--
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Alueen vahvuudet ja tulevaisuuden haasteet

Uusimaa on pääkaupunkiseutuna sekä yrityselämän ja valtionhallinnon keskittymänä aluetaloudellisesti erinomaisessa asemassa. Uudenmaan elinkeinoelämä on monipuolista ja alueen keskimääräinen koulutustaso on korkea. Uudenmaan vahvuuksia eurooppalaisessa mittakaavassa ovat Euroopan komission alueellisen kilpailukyvyyn indeksiin mukaan väestön hyvinvointi, korkeakoulutettujen määrä ja korkeakoulutuksen taso, teknologian ja nopeiden datayhteyksien saatavuus ja nopea käyttöönotto sekä alueen elinkeinorakenteen, koulutuksen ja työvoiman innovaatiotaso. Kansallisesti Uudenmaan vahvuuksia ovat elinkeinorakenteen monipuolisuus ja osaamisintensiivisten palveluiden verrattain suuri osuus. Uudenmaan bruttokansantuote per asukas on noin kolmanneksen koko maan lukemaa korkeampi.

Toimialojen kokonaisliikevaihdon perusteella Uudenmaan talous lähti voimakkaaseen kasvuun vuoden 2016 puolivälistä alkaen. Liikevaihdon kasvu on jatkunut yhtäjaksoisena ja ripeänä jokaisella päätoimialalla, vaikkakin suurin suhteellinen kasvu tapahtui vuoden 2017 alussa. Kaikkien toimialojen kausi- ja satunnaisesta vaihtelusta puhdistettua trendisarjaa tarkasteltaessa liikevaihto oli Tilastokeskuksen tietojen mukaan kasvanut vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä 6,2 % edellisvuoden samaan ajanjaksoon verrattuna ja 13,8 % vuoteen 2016 verrattuna. Vaikka aivan yhtä suurta kasvua ei lähitulevaisuudessa ole odotettavissa, vaikuttaa Uudenmaan lähitulevaisuuden talouskehitys kaikin puolin lupaavalta.

Työllisyys on lisääntynyt kiihtyvällä vauhdilla, ja henkilöstömäärissä suurin kasvu on nähty kuluvan vuoden alussa. Työllisten määrän kasvu on kiihtynyt myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan erityisesti vuoden 2017 lopulla ja vuoden 2018 alussa, mikä on positiivinen merkki tulevan kehityksen kannalta. Uudellamaalla oli vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä 3 prosenttia enemmän työllisiä edellisen vuoden samaan ajanjaksoon verrattuna. Työllisyyden kasvu selittyy suurelta osin yli 50-vuotiaiden työllisyysasteen nousulla.

Uudenmaan lähitulevaisuuden haasteet liittyvätkin sen varmistamiseen, että myönteinen kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa, ja että vallitsevaa hyvää taloussuhdannetta päästään hyödyntämään täysimääräisesti. Haasteista huolimatta näköpiirissä ei ole syytä, miksi talouden ja työllisyyden kasvu Uudellamaalla ei jatkuisi myös kuluvan vuoden lopulla ja ensi vuoden alkupuolella. Alueen elinkeinoelämän, työllisyyden ja työttömyyden kehityksessä on edessä kuitenkin merkittäviä haasteita, joiden ratkominen on välttämätöntä erityisesti pidemmän aikavälin kasvun kannalta.

Yritysten ja muiden työnantajien suurimmat huolenaiheet liittyvät osaavan työvoiman saatavuuteen. Tilannetta kuvataan jo nyt huonoksi ja sen ennustetaan heikkenevän

entisestään seuraavan vuoden aikana. Työvoimasta ilmoitetaan olevan laajasti pulaa, käytännössä lähes kaikilta ammattiluokilta ja koulutusasteilta. Tilastokeskuksen toteuttaman työnantajahaastattelun mukaan rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus on noussut Uudellamaalla viimeisen vuoden aikana hieman. Huhti- ja kesäkuun välillä 45 % Uudenmaan toimipaikoista ilmoitti kokeneensa rekrytointiongelmia edeltävän 12 kuukauden aikana. Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) elokuussa 2018 julkaistun suhdannebarometrin mukaan ammattityövoiman puute on selvästi merkittävin kasvun este Uudenmaan yrityksille.

Alueellisten asiantuntijoiden mukaan ongelmat työmarkkinoiden kohtaannossa ovat hyvin pitkälti rakenteellisia, eikä niihin löydy nopeita ratkaisuja. Työnantajien osaamistarpeet ovat osittain muuttuneet, eikä työnhakijoiden aiemmin kertyneellä osaamisella ole välttämättä enää kysyntää työmarkkinoilla. Läpileikkaavat megatrendit, kuten digitalisaatio ja automaatio, tulevat entisestään muuttamaan osaamisvaatimuksia. Monien työnhakijoiden työn tuottavuus on muutosten myötä alentunut, joten lisä- ja täydennyskoulutusta sekä tuettua työllistymistä tullaan jatkossa tarvitsemaan yhä enemmän. Työ on myös polarisoitunut yhä enenevässä määrin. Työnantajat tarvitsevat jatkuvasti enemmän korkeaa asiantuntemusta, ja on huolestuttavaa, että nuorissa ikäluokissa korkeakoulutettujen osuus on lähtenyt laskuun. Samalla matalapalkkaisissa ja rutiininomaisissa tehtävissä on jatkuvasti vaikeuksia saada työpaikkoja täytetyksi. Matalapalkka-alojen osalta työnhakijoilla on usein kannustinloukkuja, jotka eivät kannusta Uudellemaalle muuttamiseen muualta Suomesta. Halvemman asumisen tarve korostuu entisestään.

Oman osansa kohtaanto-ongelmassa luovat yritysten työvoimatarpeet, sillä usein yritykset kaipaavat tässä taloussuhdanteessa työntekijöitä, jotka olisivat välittömästi osaavia ja tuottavia. Nousukausi osittain yllätti monet yritykset, joilla ei pitkän taantuman jälkeen ollut työvoimareserviä tai pitkäkestoista rekrytointi- tai osaamisen kehittämisen suunnitelmaa. Näiden puutteiden myötä monilla yrityksillä ei ole ollut oman henkilöstön sisällä työntekijöitä, joita voitaisiin nyt nostaa vaativimpiin tehtäviin. Tässä tilanteessa yrityksillä ei usein ole mahdollisuuksia kouluttaa uusia työntekijöitä ja vähentää siten jo työssä olevien työntekijöidensä tuottavuutta. Parhaiten työmarkkinoilla pärjäävätkin yritykset, jotka ovat jo pidempään toteuttaneet pitkäkestoista henkilöstösuunnitelmaa. Nopeiden täsmärekrytointien vaikeutuessa monet Uudenmaan yritykset ovat turvautuneet enenevässä määrin alihankinta- ja toimittajaverkostojen käyttöön, ja kehityksen voi olettaa vahvistuvan jatkossa.

Työpaikkojen toimialarakenne on Uudellamaalla alueellisesti eriytynyt. Pääkaupunki-seutu on monien suurkaupunkien tapaan vahvasti erikoistunut etenkin informaatio- ja viestintäalaan, hallinnon tukipalveluihin sekä vähittäis- ja tukkukauppaan. Itäinen ja läntien Uusimaa ovat sen sijaan vahvoja teollisuusalueita. Itä-Uusimaa on öljynjalos-

tuksen myötä Suomen kemianteollisuuden keskittymä. Läntisen Uudenmaan vahvuuksia ovat kemianteollisuus, logistiikka ja lisääntyvässä määrin myös matkailu. Kuuma-seudulla merkittäviä toimialoja ovat kone- ja metalliteollisuus, logistiikka ja tukkukauppa sekä rakentaminen. Maa- ja metsätalous on keskittynyt Itäiselle ja läntiselle Uudellemaalle, joskin elinkeinon aluetaloudellinen merkitys on näilläkin alueilla laskussa. Mikro- ja pienyritysten merkitys elinkeinoelämässä ja työllistäjinä korostuu erityisesti kehyskunnissa.

Uudellamaalla on paljon potentiaalia yritysten sijoittumisen kannalta, sillä yritykset arvostavat sijoittumisessaan liikenneyhteyksiä, markkinoiden läheisyyttä ja kasvukeskuksia. Uudellamaalla pystytään jo suurelta osin vastaamaan näihin vaatimuksiin. Alueella on lukuisia yrityskeskittymiä, joissa synergiaedut ovat kansainväliselläkin mittakaavalla korkealla tasolla. Uudenmaan merkittävimmät toimialat tulevat tulevaisuudessakin todennäköisesti olemaan liike-elämän palvelut, matkailu- ja ravintola-ala, rakentaminen sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut. Teollisuuden merkitys tulee olemaan jatkossakin huomattava erityisesti kehyskunnissa, kun muun muassa kemianteollisuus kasvattaa merkitystään Itäisellä Uudellamaalla.

Yksi Uudenmaan keskeisistä vahvuuksista on väestön suuri määrä ja väestönkasvu. Helsingin seutu on yksi Euroopan nopeimmin kasvavista kaupunkiseuduista, ja jo nyt joka kolmas suomalainen onkin uusmaalainen. On varsin todennäköistä, että jatkossakin maan sisäinen muuttoliike, ulkomaiset suorat rekrytoinnit sekä maahanmuutto kohdentuvat voimakkaasti juuri Uudellemaalle. Väestönkasvun suurimpana edellytyksenä on jatkuva suuri tulomuutto, joka on samalla myös merkittävä edellytys talouden kasvun jatkumiselle.

Muuttoliike kuitenkin kohtelee Uudenmaan alueita hyvin eri tavoin. Uudenmaan väestönkasvu on keskittynyt pitkälti Helsingin seutukuntaan, ja seutukunnan sisällä erityisesti pääkaupunkiseudulle. Noin 70 prosenttia maakunnan väestöstä asuu jo nyt pääkaupunkiseudulla, ja väestöennusteen mukaisen väkiluvun kasvun oletetaan suuntautuvan jatkossakin lähes yksinomaan Helsingin seutukunnan alueelle. Alueen potentiaalista työvoimaa lisää myös pääkaupunkiseudulle suuntautuvan pendelöinnin kasvu. Helsingin seudun ulkopuolelta – aina Turusta, Tampereelta ja Jyväskylästä saakka – sukuloivien henkilöiden määrä on kasvanut kiihtyvästi.

Väestönlisäyksen ja sitä kautta työvoiman saatavuuden parantamisen haasteina ovat pääkaupunkiseudulla jo pidempään olleet asuntojen vähyys ja erityisesti asumisen kalleus. Asuntorakentamisen kasvu on helpottanut tilannetta, mutta ongelmaa on vielä ratkaistu tulevan kasvun osalta. Väestönlisäyksestä merkittävä osa on ulkomailta, joten maahanmuuttajien työllisyysasteen merkittävä nostaminen nykyisestä tulee olemaan jatkossa tärkeä tekijä työllisyyden ja talouden kehityksessä.

Kansallisesti vertailtuna Uudenmaan liikenneyhteydet ovat korkealla tasolla, joskin on huomioitava myös alueelliset erot Uudenmaan sisällä. Keskeisellä sijainnilla oleva Helsinki-Vantaan lentoasema palvelee aluetta kattavasti ja alueen satamista on keskimäärin hyvät yhteydet valtakunnalliseen tie- ja raideverkkoon. Erityisesti pääkaupunkiseudun sisällä raideliikenteen kehittäminen on voimakasta, vaikka aivan lähitulevaisuudessa uusia yhteyksiä ei ole valmistumassa. Toisaalta, ympäryskuntien joukkoliikenneyhteydet ovat lähiaikoina heikentyneet erityisesti ympäryskuntien sisäisten ja keskinäisten joukkoliikenneyhteyksien osalta. Kehityksellä on ollut negatiivisia vaikutuksia alueiden yleiseen elinvoimaisuuteen ja muun muassa työvoiman saatavuuteen.

Elinkeinoelämän tilanne ja näkymät

Liikevaihdon kasvu on jatkunut kaikilla päätoimialoilla, vaikkakin nopein kasvu näyttää tapahtuneen vuoden 2017 alussa. Tämän vuoden alussa ja viime vuoden lopulla liikevaihto on kasvanut kaikilla toimialoilla noin viiden prosentin vuosivauhtia, tarkasteltaessa kausi- ja satunnaisesta vaihtelusta puhdistettu trendisarjaa. Myös yritysbarometrien perusteella yritysten suhdannetilanne on kehittynyt edelleen parempaan suuntaan, joskin hieman aiempaa maltillisemmin. Yritysten arviot tulevasta suhdannenäkymistään ovat edelleen selvästi positiiviset, mutta myös suhdanneodotukset ovat hieman aiempaa varovaisempia.

Syksyn 2018 Pk-yritysbarometrissa Uudenmaan yritysten arviot suhdannetilanteesta sekä suhdannenäkemyksistä ovat edelleen koko maan keskiarvoa korkeammalla tasolla. Selvä enemmistö yrityksistä arvioi suhdannetilanteen olevan nyt parempi vuoden takaiseen verrattuna. Viimeisen vuoden aikana on kuitenkin tapahtunut käänne, ja suhdannetilannetta myönteisesti arvioivien yritysten osuus on kääntynyt lievään laskuun. Erityisesti pääkaupunkiseudun yritykset ovat edellisvuotta pessimistisempiä arvioissaan.

Pk-yritysbarometrin mukaan yritykset arvioivat suhdannenäkymiensä parantuvan seuraavan vuoden aikana edelleen lähes kaikilla toimialoilla. Kaikki toimialat huomioiden 39 % Uudenmaan pk-yrityksistä ennakoivat suhdannenäkymien parantuvan seuraavan vuoden aikana, 53 % arvioi tilanteen pysyvän ennallaan ja vain 8 % uskoi suhdannenäkymän heikentyvän. Kuljetus- ja varastoala on ainoa toimiala Uudellamaalla, missä yritysten suhdannenäkymät ovat negatiiviset. Kaikilla muilla toimialoilla odotukset ovat laskeneet viime keväästä, mutta ovat silti edelleen selvästi positiiviset.

EK:n suhdannebarometrin mukaan Uudenmaan yritysten tilanne on kehittynyt edelleen myönteisesti, sillä yhä useampi yritys arvioi suhdannetilanteensa olevan nyt tavanomaista parempi. Myös yritysten suhdannenäkymät ovat edelleen positiiviset, jos-

kin näkymissä vaikuttaa tapahtuneen asteittaista heikentymistä kesän aikana. Palvelualan yritysten suhdannenäkymät ovat teollisuuden ja rakentamisen yritysten näkymiä hieman korkeammalla tasolla. Jälkimmäisen luokan näkymiä todennäköisesti heikentää rakentamisen ennusteet, sillä koko Suomen osalta rakentamisen suhdannenäkymien saldoluku oli -10.

Uudenmaan yritysneuvojen mukaan yritysneuvonnassa asioivien keskuudessa on tapahtunut myönteistä kehitystä. Aloittavien yrittäjien menestymismahdollisuudet ovat keskimäärin aiempaa parempia, mikä kertoo osaltaan parantuneista mahdollisuuksista työllistyä palkansaajana. Itsensä työllistäminen ei ole enää välttämätöntä. Myös jo toimivien yritysten suhteen on tapahtunut aktivoitumista, kun yritykset ovat aiempaa aktiivisemmin hakeneet apua investointien tekemiseen tai yrityskauppojen valmisteluun. Pienet yritykset ovat hakeneet kasvua orgaanisen kasvun lisäksi myös yrityskauppojen myötä. Yritysten omistajan- tai sukupolvenvaihdoksia on tapahtunut myös enenevässä määrin.

Tuetun yrittämisen lukumäärät ovat kasvaneet Uudellamaalla selvästi. Starttirahoja myönnetty edellisvuotta enemmän ja lukumäärää on lisännyt myös vuoden alussa voimaantullut lakimuutos, jolla yritystoiminnan aloittaminen työttömyysetuudella mahdollistettiin neljän kuukauden ajaksi. Yritysneuvojen mukaan epäselvyydet liittyen yrittäjyyden päätoimisuuden arvioimiseen neljän kuukauden jälkeen ovat kuitenkin olleet esteenä useille yritystoiminnan kokeilemisesta kiinnostuneille.

Teollisuudessa liikevaihto kasvoi vuoden 2017 alkupuolella reilusti yli 10 % vuosivauhtia, mutta kasvu on sittemmin tasaantunut hieman yli 5 % vauhtiin. Kasvun voidaan olettaa jatkuvan edelleen samalla tasolla. Teollisuuden kausi- ja suhdannetasoitettu liikevaihto on kuitenkin edelleen selvästi alle vuoden 2008 huippulukemien. Kokonaistuotantokapasiteetti Uudellamaalla onkin todennäköisesti vähentynyt merkittävästi, sillä EK:n elokuun 2018 suhdannebarometriin vastanneista Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yrityksistä 95 prosenttia ilmoitti tuotantokapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnetty.

Teknologia-teollisuudessa yritysten tilauskannat ovat tällä hetkellä edelleen hyvässä tilanteessa, joten lähikuukausien aikana merkittävää muutosta tuotantomäärissä ei ole odotettavissa. Maailmantalouden epävarmuuksien lisääntyessä kysyntä ja tarjouspyynnöt teknologia-teollisuudelle ovat kuitenkin vähentyneet kuluvan vuoden aikana. Hidastumisen ennakoidaan jatkuvan lähitulevaisuudessa edelleen, mikä tulee vaikuttamaan alan tilanteeseen viimeistään ensi vuonna. Kemianteollisuus on kehittynyt viime vuosina tasaisesti, eikä muutoksia alan lähitulevaisuuden näkymissä ole nähtävissä. Viime vuosina Kilpilahden alueella ja Hangossa on tehty mittavia lisäinvestointeja ja seuraavan vuoden aikana investointien määrä tulee vähenemään. Pidemmällä

aikavälillä Kilpilahden alueen laajennus on vihdoinkin käynnistymässä, mikä tulee johtamaan jälleen merkittäviin investointeihin ja kemianteollisuusklusterin edelleen kehittämiseen.

Rakentamisessa tuotantomäärät ovat tällä hetkellä korkeimmalla tasolla koskaan, ja aloitettujen rakennushankkeiden määrä on jatkanut kasvuaan tänäkin vuonna. Alan korkeasuhdanne näyttää kuitenkin kääntyvän laskuun kohti normaalimpaa tasoa seuraavan puolen vuoden sisällä. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on vähentynyt tänä vuonna, jonka johdosta rakentamisen volyymi tulee vähenemään viimeistään ensi vuoden puolella. On huomioitava kuitenkin, että ala on ollut viime vuosina niin merkittävässä korkeasuhdanteessa, että lähitulevaisuudessa lasku tuo tuotantomääriä vain lähemmäksi normaalitilannetta.

Pääkaupunkiseudulla rakenteilla olevista suurhankkeista Kalasataman REDI valmistuu kuluvana syksynä ja Pasilan Tripla-keskus, lentoaseman laajennus sekä Meilahden sairaala-alueen uudisrakentaminen tulevat valmistumaan osittain seuraavan vuoden aikana. Valmistumiset tulevat vaikuttamaan rakentamisen volyymiin pidemmällä aikavälillä. Kaikissa näissä hankkeissa rakentamista tapahtuu kuitenkin vielä 2020-luvulle asti, joten tuotannon lasku tulee todennäköisesti olemaan hallittua. Keski-Uudellamaalla Keravan, Tuusulan Hyrylän ja Järvenpään keskustojen uudistamiset ja laajentamiset ovat joko suunnittelussa tai jo käynnissä. Pidemmällä tulevaisuudessa rakentamiseen vaikuttavat Tuusulassa 2020 ja Lohjalla 2021 järjestettävät asunomessut. Korjausrakentamisen merkitys tulee jatkossa yhä korostumaan erityisesti kehyskunnissa ja samalla se tulee toivottavasti myös tasoittamaan suhdanneherkän rakennusalan suhdannevaihteluita. Tulevaisuudessa kasvava ala on myös kasvukukissa tapahtuva purkava lisärakentaminen.

Palvelualoilla kasvu on ollut tasaista jo vuosien ajan ja on odotettavaa, että kehitys jatkuu samanlaisena myös lähitulevaisuudessa. Palvelualan työnantajat ry:n uuden digitutkimuksen palvelualan yritysten digipanostuksilla on suora yhteys kasvuun ja kansainvälistymiseen. Vastaavasti taas taantuvista palveluyrityksistä yli puolet ei pidä digitalisaatiokehitystä yrityksen kannalta merkittävänä asiana. Tulosten perusteella Uudenmaan yrityksiä digi-investointeja pitäisi kannustaa vielä entistä enemmän. Yleinen haaste digiosaamiseen keskittämässä on osaavan työvoiman saatavuus, joka on ongelma myös Uudellamaalla.

Uudellemaalle merkittävässä liike-elämän palveluissa on tapahtunut erittäin myönteistä kehitystä viime vuosien ajan. TEM:n syyskuussa julkaistun toimialakatsauksen mukaan liike-elämän palvelut tulevat jatkamaan vahvaa kasvuaan myös lähitulevaisuudessa. Myös henkilöstöpalveluala on ollut voimakkaassa kasvussa, osittain työvoiman saatavuusongelmien myötä, eikä alan kasvun tyrehtymiselle ole nähtävissä perus-

teita. Tietojenkäsittelypalveluissa ohjelmistopuolen nousu on jatkunut vahvana peliteollisuuden vetämänä. Uusien suurten kauppakeskusten avaaminen seuraavan vuoden aikana on merkityksellistä myös palvelualalle, sillä merkittävä osa tilasta on palveluyritysten käytössä. Rahoitus- ja vakuutusallalla Nordean pääkonttorin loppuvuonna tapahtuva siirto voi aiheuttaa palveluiden kysynnän välillistä nousua, mutta toisaalta palvelu- ja konttoriverkon supistaminen vähentää kokonaisuudessaan työvoiman kysyntää.

Logistiikka-alalla tavaraliikenteen määrä on lisääntynyt satamissa ja maaliikenteessä. Esimerkiksi Helsingin sataman ulkomainen tavaraliikenne kasvoi vuoden ensimmäisellä puoliskolla 10 % vuodentakaisesta. Tavaraviennin kasvun hidastuminen tullee kuitenkin laskemaan Uudenmaan satamien tavaramääriä jatkossa. Ala erottuukin Pk-yritysbarometrissa ainoana toimialana, jossa yritykset ennakoivat suhdannenäkymänsä heikentyvän. Maaliikenteessä Keski-Uudellamaalla oleva logistiikkakeskittymä laajentuu syksyllä Lidlin keskusvaraston ja Maskun logistiikkakeskuksen myötä.

Matkailualalla muun muassa hotellikapasiteetti on kasvanut voimakkaasti viime vuosien aikana ja lisäkasvua on odotettavissa myös jatkossa, sillä pääkaupunkiseudulla on käynnissä tai suunnitteilla yhteensä noin 15 hotellin rakentaminen tai laajentaminen. Samanaikaisesti alustapohjaiset palvelut, kuten Airbnb, ovat kasvattaneet suosiotaan. Helsingin majoituskapasiteetti on kuitenkin edelleen esimerkiksi Tukholmaa tai Kööpenhaminaa selvästi jäljessä. Matkailun kasvu on jatkunut kuluvana vuonna Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Uudellamaalla oli tammi-kesäkuun aikana 2,7 miljoonaa yöpymistä majoitusliikkeissä, mikä on 1,4 % viime vuotta enemmän. Kansalaisuuksista yhdysvaltalaisien ja venäläisten yöpymiset kasvoivat määrällisesti eniten, mutta hieman yllättävästi aasialaisten yöpymisten määrä laski edellisvuodesta, erityisesti japanilaisten osalta (-20 % edellisvuodesta).

Kaupan alalla liikevaihdon kasvu on ollut kiihtyvää erityisesti kaupan suuryksiköiden vetämänä. Myös teknisen kaupassa kysyntä on ollut korkealla tasolla. Kaupan kokonaisliikevaihdon kasvun ennustetaan kuitenkin hieman pienentyvän ensi vuonna. Positiivista sekä kaupan että kuluttajapalveluiden kysynnälle on Uudenmaan kokonaispalkkasumman (työntekijöille maksettujen bruttopalkkojen summa) viime vuosina tapahtunut jatkuva kasvaminen. Kokonaistyöllisyyden kasvun jatkuessa ei kysyntä todennäköisesti tule laskemaan, vaikka yhä suurempi osuus ostoksista suuntautuu verkkokauppaan. REDIn, Triplan ja Ainoan laajennuksen valmistuminen vuoden sisään tulee vaikuttamaan sekä kaupan että palveluiden kysynnän jakaantumiseen kuin myös työvoiman kysyntään.

Uudellamaalla on valmistumassa, käynnissä ja suunnitteilla useita alueellisesti ja kansallisesti merkittäviä investointeja. Viime vuosina tehdyistä suurimmista investoinneista lähiaikoina valmistumassa ovat muun muassa Keskustakirjasto Oodi, Porvoon

Kilpilahden uusi voimalaitos, Kalasataman REDI ja Uusi lastensairaala. Monet suurimmista hankkeista jatkuvat vielä 2020-luvulle asti, kuten Länsimetron jatke, Helsinki-Vantaan lentoaseman laajennus ja Meilahden alueella rakennettava Siltasairaala. Kivistön uuden kauppakeskuksen rakentaminen aloitetaan mahdollisesti vielä tämän vuoden puolella ja Raide-Jokerin rakentaminen taas ensi vuonna. Yllä lueteltujen hankkeiden kustannusarvion vaihtelevat sadoista miljoonista yli miljardiin euroon. Lisäksi alueella on käynnissä ja suunnitteilla useamman kymmenen miljoonan euron investointeja, joilla on suurta alueellista merkitystä erityisesti kehyskunnissa.

Työvoiman kysynnän ja osaamistarpeiden näkymät

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Uudellamaalla oli tämän vuoden toisella vuosineljänneksellä yhteensä 821 000 työllistä 15–64-vuotiasta henkilöä, joka on 3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Työllisten lukumäärä on lisääntynyt Uudellamaalla yhtäjaksoisesti vuoden 2015 syksystä lähtien. Uudenmaan 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 74,7 %, joka on 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Vuonna 2017 Uudenmaan työllisyysaste oli Manner-Suomen alueista toiseksi suurin.

Toimialoista alueen suurin työllistäjä on ylivoimaisesti palveluala, joka työllisti 64 % alueen työllisistä. Tukku- ja vähittäiskauppa on toiseksi suurin työllistäjä 13 prosentin osuudella. Teollisuus työllistää 10 % Uudenmaan työllisistä ja rakentaminen 7 %. Julkishallinnossa työskentelee 5 % ja maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä kaivostoiminnassa 0,8 % alueen työllisistä. Uudellamaalla trendinä on ollut jo pidempään työpaikkojen ja työntekijöiden vähittäinen siirtyminen teollisuudesta ja kaupan alalta varsinkin palvelualueille, mutta myös rakentamiseen. Ei ole syytä olettaa trendin muuttuvan lähitulevaisuudessa, vaikka teollisuus onkin lisännyt rekrytointiaan viimeisen vuoden aikana.

Taloudellisen kasvun ja työvoiman kysynnän jatkumisen myötä työllisyyden voidaan olettaa nousevan myös lähitulevaisuudessa. Syksyn 2018 Pk-yritysbarometrissä 24 % yrityksistä arvioi yrityksen henkilökunnan määrän olevan vuoden kuluttua suurempi kuin nykyisin, 70 % arvioi määrän olevan yhtä suuri ja vain noin 5 % arvioi määrän olevan pienempi kuin nykyisin. Rekrytointia ennakoivien yritysten määrä on laskenut hieman kevään barometrissä, mutta ei merkittävästi. Kuljetus- ja varastointiala on ainoa toimiala, missä henkilökunnan määrän arvioidaan olevan vuoden päästä nykyistä pienempi.

Työvoiman kysynnän nousua ilmentää Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen lukumäärän merkittävä kasvu, sillä paikkojen määrä on kasvanut tänä vuonna lähes neljänneksellä. Heinäkuussa uusia avoimia paikkoja 18 883,

mikä on 29 % edellisvuotta enemmän. Kasvu vaikuttaa jopa kiihtyneen vuoden aikana. Avoimien paikkojen lukumäärä oli kasvanut jo edellisinä kolmena vuonna, ja tällä hetkellä avoimia paikkoja on selvästi enemmän kuin vuonna 2008 ennen taantumaa. Koko maan uusista avoimista työpaikoista noin kolmannes sijoittuu Uudellemaalle.

Samalla kun työvoiman kysyntä on kasvanut, on osaavan työvoiman saaminen vaikeutunut. TEM:n kuluvaan syksyn Ammattibarometrin mukaan työvoimapula on pahentunut ja laajentunut Uudellamaalla kuluvaan vuoden aikana. Suurin osa työvoimapolusta kärsivistä ammateista on sosiaali- ja terveydenhoitoalan, rakennusalan ja palvelualojen ammatteja, joissa työntekijöistä on pulaa laajasti kaikilta koulutus- ja ammattitasoilta. Ammattinimikkeistä erityisen paljon pulaa arvioidaan olevan mm. lastentarhaopettajista, puheterapeuteista, kotiapulaisista ja -siivoojista sekä lähes kaikista rakennusalan ammateista. Kehyskunnissa pulaa on lisäksi teollisuuden ja varastoalan työntekijöistä. Kaupan alalla pulaa on erityisesti teknisistä myyjistä, joilla on myyntiosaamisen lisäksi myös teknistä osaamista ja koulutusta.

Kuten jo ylempänä todettiin, 45 % Uudenmaan toimipaikoista ilmoittaa kokeneensa rekrytointiongelmia viimeisen vuoden aikana Tilastokeskuksen työnantajahaastatteluiden perusteella. Toimipaikoilla on selvästi suurempia ongelmia rekrytoida vakinaisia kuin määräaikaista työntekijöitä, ainakin vuosien 2017 ja 2016 haastatteluaineistojen perusteella. Rekrytointiongelmat johtuivat toimipaikkojen mukaan ensisijaisesti työnhakijoiden riittämättömästä ammatin edellyttämästä työkokemuksesta tai koulutuksesta. Rekrytointiongelmissa raportoineista toimipaikoista 78 % ilmoitti syyksi hakijoiden puutteellisen työkokemuksen. Työpaikkaan liittyvistä syistä palkkaus oli selvästi merkittävin rekrytointiongelmiensa syy pääkaupunkiseudulla, kun taas kehyskunnissa työmatka tai toimipaikan sijainti oli merkittävämpi ongelmien aiheuttaja.

Työkokemuksen tai koulutuksen puutteen takia työnhakijoiden tuottavuus ei ilmeisesti olisi työnantajan mukaan ollut riittävän korkealla tasolla, ainakaan työsuhteen alussa. Kun taantumana aikana työttömyys oli korkealla tasolla, on myös luonnollista, että monille työnhakijoille ei ole kertynyt työkokemusta viime vuosina. Uudellamaalla on myös edelleen 150 000 ihmistä ilman toisen asteen koulutusta, ja työnantajien osaamisedellytysten noustessa heidän on yhä vaikeampaa löytää työtä ilman aikuis- ja jatkokoulutusta. Lisä- ja täydennyskoulutuksen sekä tuetun työllistymisen tarve on ilmeinen. Aikuiskoulutuksen yksi kompastuskivi on sen huono tunnettuus. Järjestelmät mahdollistavat jo nyt hyvin joustavan ja lyhytkestoisen koulutuksen teettämisen, mutta usein varsinkin pienet yritykset eivät tiedä, mitä kaikkea on jo mahdollista tehdä. Tarvitaankin yhä enemmän vuoropuhelua yritysten, oppilaitosten ja julkisen puolen toimijoiden kesken.

Uudelleen kouluttamisen lisäksi koulutuksessa pitäisi keskittää huomio myös valmistuneiden työllistymiseen ja alalla pysymiseen. Tilastokeskuksen vuoden 2016 tietojen mukaan Uudellamaalla ammatillisen tutkinnon suorittaneista 14 prosenttia oli työttömänä vuoden kuluttua valmistumisestaan, mikä on yli kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2007. Muita työvoiman tarjontaa lisääviä keinoja ovat työvoiman liikkuvuuden parantaminen Suomen sisällä ja ulkomaisen työvoiman rekrytointi. Selkein sisäisen muuttoliikenteen ongelma Uudellamaalla on asumisen kalleus, johon voidaan saada ratkaisuja aikaan vain lisäasuntorakentamisella ja kaavoittamisella. Rekrytointiongelmista raportoidaan tällä hetkellä käytännössä kaikilla Suomen alueilla, ja työmahdollisuuksien parantuessa ympäri maata on halukkaiden muuttajien määrä oletettavasti laskenut viime vuosina.

Ulkomaisen työvoiman käyttö ei myöskään voi ratkaista työmarkkinoiden ongelmia Uudellamaalla, johtuen jo pelkästään Uudellemaalle tulevien työntekijöiden määrästä. Viime vuonna noin 1 300 ensimmäistä työntekijän oleskelulupaansa hakenutta henkilöä sai myönteisen osapäätöksen. Tämä on alle 0,2 prosenttia Uudenmaan työllisten kokonaismäärästä. Ulkomaisen työvoiman saannin nopeuttaminen ja helpottaminen ovat hyviä ratkaisuja nopeisiin työvoiman tarpeisiin ja täsmärekrutointeihin, mutta sen avulla ei voida ratkaista työmarkkinoiden kohtaannon rakenteellisia ongelmia. Maassa jo olevien työttömien, alityöllistettyjen ja työvoiman ulkopuolella olevien paremmalla kouluttamisella ja työllistämällä olisi mahdollisuus saada aikaan huomattavasti merkittävimpiä tuloksia.

Palvelualan työllisten määrä kasvaa tasaisesti, eikä minkäänlaista syytä kysynnän laskulle ole nähtävissä lyhyellä tai pidemmälläkään aikavälillä. Palvelualat työllistivät vuonna 2017 keskimäärin 526 500 henkeä, joista 120 600 työskenteli liike-elämän palveluissa ja 109 500 henkeä terveys- ja sosiaalipalveluissa.

TE-toimistolle ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrät ovat kasvaneet rakennusalan lisäksi erityisesti palvelualan tehtävissä, kuten kuljetustyöntekijöiden, sosiaali- ja terveysalan, siivoojien ja asiakaspalvelutyöntekijöiden nimikkeissä. Palvelualoilla työpaikkojen täytyminen on vie tällä hetkellä selvästi entistä pidempään, ja työvoimapolusta raportoidaan laajalti. Tilastokeskuksen aineiston perusteella rekrytointiongelmia Uudellamaalla ovat olleet yleisimpiä informaatio- ja viestintäalan toimipaikkojen keskuudessa. Julkisuudessa on käyty läpi paljon lastentarhaopettajien työvoimapolua, joka voi lähitulevaisuudessa yltyä jopa palkkakilpailuun pääkaupunkiseudun kaupunkien välillä. Majoitus- ja ravitsemusalalla on jo pidempään jatkunut krooninen työntekijäpula, jota pahentaa työntekijöiden vaihtuvuus ja alalta pois suuntaavien suuri määrä.

Teollisuudessa työskentelevien työllisten määrä on viimeisen vuoden aikana kasvanut ensimmäistä kertaa yli vuosikymmeneen, mikä kuvastaa teollisuuden parantunutta ti-

lannetta. Tällä hetkellä teollisuudessa työskentelee hieman yli 80 000 henkeä. Työllisten määrä oli edellistä vuotta aiemmin laskenut yhtäjaksoisesti yli vuosikymmenen ajan. Työvoiman kysynnän kasvu näkyy myös työpaikkailmoitusten määrässä, mitkä ovat kasvaneet mm. konepajatyöntekijöiden, prosessi- ja kokoonpanotyöntekijöiden sekä teollisuuden avustavien työntekijöiden ammattinimikkeissä. Teollisuus kärsii laajasti työntekijäpulasta, ja erityisesti kehyskunnissa on ollut pidempään vaikeuksia löytää ammattitaitoisia hitsareita. Alan heikko kiinnostavuus näkyy myös koulutuksiin haakeutumisessa. Uudenmaan alueella on jouduttu esimerkiksi perumaan RekryKoulutuksia hakijoiden puutteen vuoksi. Korkeakoulutetusta työvoimasta on ollut pulaa jo pidempään.

Kaupan alalla työllisten määrä on vähentynyt teollisuuden tapaan pitkällä aikavälillä, mutta kääntynyt jälleen nousuun viimeisen vuoden aikana. Mihinkään pitkäkestoiseen työllisyyden lisääntymiseen ei alalla uskota, mutta väestönkasvusta johtuen alan työllisyys tulee Uudellamaalla laskemaan todennäköisesti muuta Suomea hitaammin. Tällä hetkellä työvoiman kysyntä on kriittisintä teknisen kaupan osalta, mutta myös vähittäiskaupassa on suuria ongelmia työvoiman saatavuudessa. Uusien kauppakeskusten valmistuminen tulee kiristämään kilpailua osaavasta työvoimasta kaupan ja palveluiden osalta vielä enemmän tulevaisuudessa.

Rakennusalan työllisyys on lisääntynyt alan noususuhdanteen mukana poikkeuksellisen kovalla vauhdilla viime aikoina. Työvoiman kysyntä on vain kiihtynyt kuluneen vuoden aikana, ja alan työmarkkinatilanne on viime aikoina ollut päätoimialoista kaikkein kriittisin, kun työntekijöitä ei ole ollut enää saatavilla. Samaan aikaan vastavalmistuneiden työttömyys on jopa 20 prosenttia. Alan yksi ongelmista on alihankkijoiden suuri käyttö ja ketjuttaminen, mistä syystä suuret yritykset rekrytoivat omia työntekijöitä vain vähän. Työvoima keskittyy erittäin pieniin yrityksiin, joilla ei ole tarvittavia mahdollisuuksia tai resursseja perehdyttää ja jatkokouluttaa alalle tulijoita. Myös ammatillisessa koulutuksessa on ollut vaikeuksia löytää harjoittelupaikkoja yrityksistä. Alalla ei ole ollut tarpeeksi pitkäjänteistä rekrytointi- ja osaamisen kehittämisen strategiaa, joka voi jatkossa entisestään pahentaa työntekijäpulaa. Lyhyellä aikavälillä tilanne voi tosin helpottua kasvun hidastumisen myötä.

Työttömyyden määrän ja rakenteen näkymät

Työttömien työnhakijoiden määrän on laskenut viimeisen 18 kuukauden aikana merkittävästi, joskin laskun vauhti on selvästi hidastunut tämän vuoden puolella. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietojen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä oli laskenut heinäkuun lopussa vuoden takaisesta 10 082 henkilöllä, eli 11 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on laskenut 1,2 prosenttiyksiköä. Työttömyyden määrän vähenemisen lisäksi myös työttömiksi ilmoittautuneiden työttömyysjaksot ovat lyhentyneet selvästi viimeisen reilun vuoden aikana. Työttömät

näyttävät työllistyvän aiempaa nopeammin, mutta myös palveluiden lisääntyneen hyödyntäminen katkoo työttömyysputkia.

TE-toimiston palvelulinjarakenteessa työttömyyden vähentyminen johtuu lähes yksinomaan työnvälitys ja yrityspalvelut -palvelulinjan asiakkaiden poistumasta. Kyseisen palvelulinjan työttömien lukumäärä on laskenut noin 40 prosenttia vuodentakaisesta, kun taas osaamisen kehittämisspalvelut -palvelulinjan työttömien määrä on laskenut vain 4 % ja tuetun työllistämisen palvelut -palvelulinjan työttömien määrä on laskenut yhden prosentin verran. Kehitys kertoo osaltaan palvelulinjarakenteen osuvuudesta – työttömyys vähenee niiden asiakkaiden parissa, joiden on oletettukin työllistyvän nopeimmin. Toisaalta vaikeammin työllistyvien osuus työttömistä on kasvanut selvästi. Jatkossa työttömien työllistyminen edellyttääkin todennäköisesti yhä enemmän panostuksia ja tukitoimenpiteitä.

Työttömyys on vähentynyt Uudellamaalla myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tietojen perusteella. Työvoimatutkimuksen mukaan Uudellamaalla oli vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä 5 000 työtöntä vähemmän kuin edellisen vuoden samalla ajanjaksolla. Laskua oli tapahtunut 6,7 %. Samalla Uudenmaan työttömyysaste laski 0,8 prosenttiyksikköä, ollen 7,8 %. Huomioitavaa on myös työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärän lasku, joka on nostanut työvoimaosuuden 81 prosenttiin. Osuus on suurin sitten vuoden 2008. Yhä useampi työikäinen Uudellamaalla on joko töissä tai etsii aktiivisesti työtä, jolla on suuri merkitys työmarkkinoiden toiminnalle. Aktiivisuus kertoo työvoiman kysynnän lisääntymisestä ja siitä, että työttömät uskovat työmarkkinoilta löytyvän aiempaa paremmin työpaikkoja.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna eniten työttömiä Uudellamaalla oli ammatteihin luokittelemattomien ja erityisasiantuntijoiden ammattiryhmissä. Helsingin seutukunnassa korostuvat erityisasiantuntijoiden suuret työttömyysluvut, jotka toisaalta korreloivat alueen korkean koulutustason kanssa. Muissa seutukunnissa taas palvelu- ja myynti-työntekijöiden sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden osuudet työttömistä ovat suurempia.

Pitkäaikaistyöttömiä, eli yli vuoden yhdenjaksoisesti työttömänä työnhakija olleita, oli Uudellamaalla heinäkuun lopussa 24 641, mikä on 27 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut alueella kokonaistyöttömyyttä selvästi nopeammin aina maaliskuusta 2017 alkaen. Samalla pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus kaikista työttömistä on laskenut, ja heinäkuussa Uudenmaan kaikista työttömistä 29 prosenttia on pitkäaikaistyöttömiä. Pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus oli korkeimmillaan 2016 syyskuussa, jolloin 43 % työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä. Pitkäaikaistyöttömyys koskettaa edelleen eniten vanhempia työnhakijoita, sillä yli puolet pitkäaikaistyöttömistä on yli 50-vuotiaita. Positiivista pitkäaikaistyöttömyyden trendeissä on se, että yhä harvempi työtön päättyy pitkäaikaistyöttömäksi.

Myös alle 30-vuotiaiden työttömyys määrä on laskenut, joskin viime aikoina kokonais-työttömyyttä vähemmän. Alle 30-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli heinäkuun lopussa 18 730, joka on 9,5 % edellisvuotta vähemmän. Nuorten työttömyyden laskun jääminen kokonaistyöttömyyden laskusta on yllättävää, sillä nuorisotyöttömyys reagoi perinteisesti nopeimmin työmarkkinatilanteen muuttumiseen. Toinen huolestuttava piirre on nuorten osallistuminen palveluihin. Nuorten aktiivisuus palveluihin osallistumisessa on jopa laskenut tämän vuoden puolella, vaikka palveluihin osallistuminen on lisääntynyt selvästi vanhemmissa ikäluokissa. Palveluista ainoastaan omaehtoisen opiskelun suosio näyttää lisääntyneen nuorten keskuudessa.

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden lukumäärä Uudellamaalla on laskenut viimeisen vuoden aikana keskimääräisesti hieman kokonaistyöttömyyttä hitaammin. Heinäkuun 2018 lopussa Uudellamaalla oli 15 794 ulkomaalaista työtöntä työnhakija, eli 2 031 (-11,4 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ulkomaalaiset työttömät muodostavat jo nyt noin 19 prosenttia kaikista työttömistä, ja osuuden voi olettaa jatkava kasvuaan myös jatkossa. Ulkomaalaisista työttömistä EU-kansalaisia oli 4 353 ja muita ulkomaalaisia 11 441. EU-kansalaisten työttömyys on laskenut selvästi muiden ulkomaalaisten työttömyyttä nopeammin.

Tutkimusten mukaan finanssikriisistä alkanut taantuma heikensi maahanmuuttajataustaisten työmarkkina-asemaa suomalaistaustaisia enemmän. Talouden kasvu ja työvoiman kysynnän lisääntyminen ovatkin helpottaneet sisäänpääsyä työmarkkinoille. Esimerkiksi palvelu- ja rakennusalaalla avustavat tai vähän koulutusta vaativat tehtävät toimivat perinteisesti sisääntuloammatteina esimerkiksi ulkomaalaistaustaisille ja nuorille. Ulkomaalaistaustaisten työmarkkinatilanne on keskimääräisesti suomalaistaustaisia heikompi työllisyysasteita vertailtaessa, sillä esimerkiksi ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste oli vuonna 2016 alle 50 %. Ulkomaalaisten osuus Uudenmaan väestönkasvusta tulee tulevaisuudessa yhä kasvamaan, jolloin ulkomaalaisten työllistymisestä tulee jatkossa yhä merkityksellisempää.

Kuluvana vuonna työttömyyden lasku on hidastunut selvästi 2017 loppuvuoden noin 15 prosentin vuosivauhdista, ja on oletettavaa, että työttömyyden lasku tulee hidastumaan lähitulevaisuudessa entisestäänkin. Tästä kertovat muun muassa yllä mainitut tekijät liittyen työmarkkinoiden kohtaantoon, yritysten huomioihin osaavan työvoiman saatavuudesta ja jo tapahtunut helpommin työllistyvien työttömien työllistyminen. Työttömien työnhakijoiden määrä tullee kuitenkin nyt syksyllä alittamaan 70 000 henkilön rajan ensimmäistä kertaa sitten toukokuun 2013.

Helsingin seutukunta

Espoo, Helsinki, Vantaa, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Siuntio, Tuusula, Lohja, Karkkila, Vihti, Sipoo.

Helsingin seutukunnassa asui vuoden 2018 kesäkuun lopussa 1 546 853 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta väestö kasvoi 16 410 henkilöllä. Vuoden 2018 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,5 % ja työttömiä työnhakijoita oli 75 086.

Helsingin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	++	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	-	--
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Raaseporin seutukunta

Hanko, Inkoo, Raasepori

Raaseporin seutukunnassa asui vuoden 2018 kesäkuun lopussa 41 854 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta vähennystä oli 437 henkilöä. Vuoden 2018 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,1 % ja työttömiä työnhakijoita oli 1 751.

Raaseporin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Porvoon seutukunta

Askola, Myrskylä, Pukkila, Porvoo

Porvoon seutukunnassa asui vuoden 2018 kesäkuun lopussa 59 110 henkilöä, Viime vuoden kesäkuusta vähennystä oli 68 henkilöä. Vuoden 2018 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,7 % ja työttömiä työnhakijoita oli 2 529.

Porvoon seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Loviisan seutukunta

Lapinjärvi, Loviisa

Loviisan seutukunnassa oli vuoden 2018 kesäkuun lopussa 17 715 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta väestö väheni 200 henkilöllä. Vuoden 2018 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,4 % ja työttömiä työnhakijoita oli 841.

Loviisan seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Osaavan työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			